

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Geografia

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): mapa WIG pobrana z portalu igrek.amzp.pl (serwis Mapster), poddana georeferencji, rejestracji, nadaniu odpowiedniego układu współrzędnych i udostępniona do serwisu ArcGIS Online w postaci warstwy kafli.

Cel: Utworzenie aplikacji umożliwiającej porównanie ukształtowania i pokrycia terenu rejonu Górnśląskiego Okręgu Przemysłowego; określenie zmian, jakie zaszły na ww. obszarze.

1. Wstęp

Mapy topograficzne nie zawsze były tak powszechnie dostępne jak obecnie. W okresie międzywojennym, a nawet w okresie PRL, mapy w mniej dokładnych skalach (1:50 000, 1:100 000) były ściśle tajne i przeznaczone tylko do użytku wewnętrznego!

Dziś sytuacja ma się zupełnie inaczej. Mapy topograficzne, a nawet ortofotomapy, pokazujące rzeczywiste pokrycie terenu, są dostępne powszechnie i często bez opłat. Dzięki przeprowadzonej na szeroką skalę digitalizacji map archiwalnych, możemy wyświetlić i pobrać różne mapy pochodzące z czasów historycznych – nie tylko te przedwojenne, ale nawet pochodzące z XVII w.!

Aby w szybki i wygodny sposób porównać mapy dawne z aktualnymi, skanom map należy nadać georeferencję, tzn. wskazać którym punktom na mapie dawnej odpowiadają które punkty na mapie aktualnej. Następnie skanowi z nadaną georeferencją należy przydzielić odpowiedni układ współrzędnych, w których wyświetlana jest mapa aktualna tak, aby po udostępnieniu skanu do portalu mapowego obie mapy się na siebie nakładały.

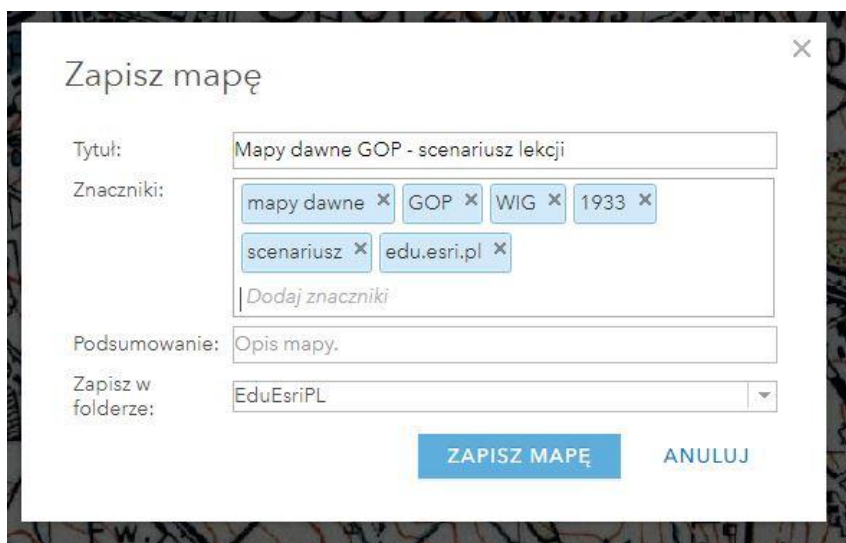
Podczas dzisiejszej lekcji skorzystamy z już odpowiednio przygotowanego skanu mapy, dzięki czemu pozostanie nam już tylko opracowanie aplikacji, na podstawie której będzie można odpowiedzieć na wiele pytań dotyczących zmian, jakie zaszły na części obszaru Górnśląskiego Okręgu Przemysłowego od czasów międzywojennych do chwili obecnej.

2. Zadania

1. Zaloguj się do swojego konta ArcGIS Online.
2. Wejdź w zakładkę **Mapa**, a następnie po prawej stronie odszukaj i wybierz **Otwórz w aplikacji Map Viewer Classic**:

[Otwórz w aplikacji Map Viewer Classic](#)

3. Utwórz nowy projekt mapy. Z górnego panelu wybierz **Zapisz mapę**. Zapisz mapę jako „Mapy dawne GOP_TWOJE INICJAŁY”.

Zapisz mapę

Tytuł: Mapy dawne GOP - scenariusz lekcji

Znaczniki: mapy dawne x GOP x WIG x 1933 x
scenariusz x edu.esri.pl x
Dodaj znaczniki

Podsumowanie: Opis mapy.

Zapisz w folderze: EduEsriPL

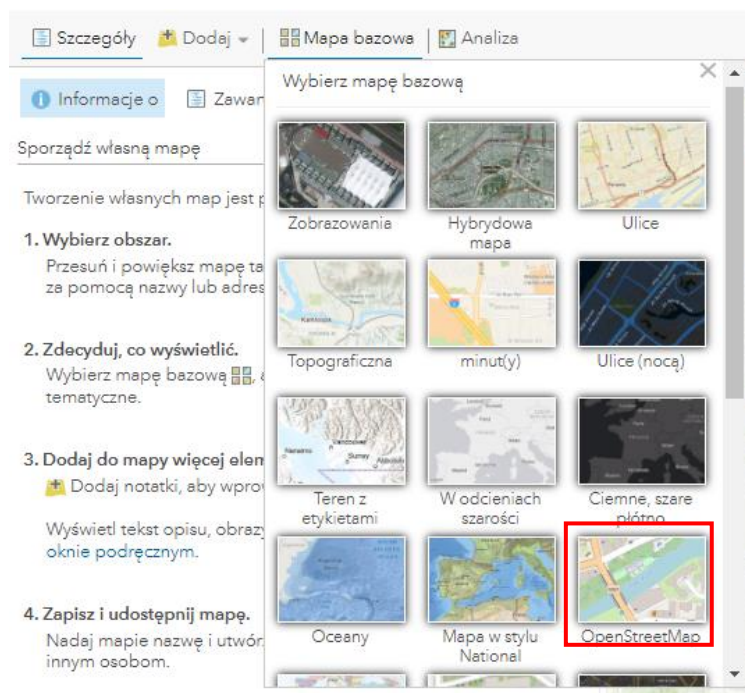
ZAPISZ MAPĘ ANULUJ

4. Zmień mapę bazową na **OpenStreetMap**.

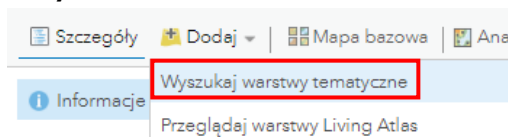

Ciekawostka: OpenStreetMap to projekt społeczności internetowej mający na celu stworzenie darmowej, swobodnie dostępnej mapy całej kuli ziemskiej. Wszystkie dane tworzące mapę są edytowalne przez zarejestrowanych użytkowników.

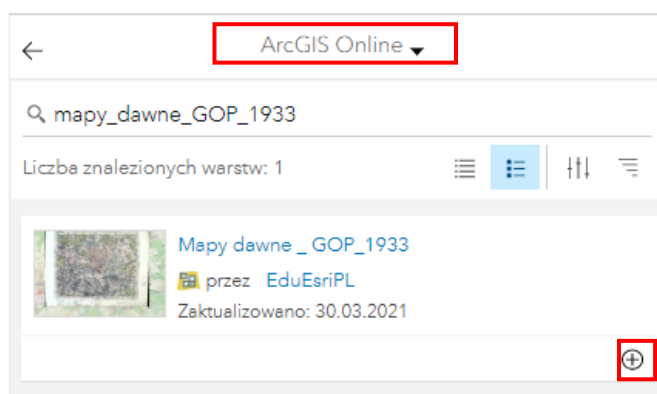
Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

5. Dodaj warstwę. W tym celu z górnego panelu wybierz **Dodaj**, a następnie **Wyszukaj warstwy tematyczne**.

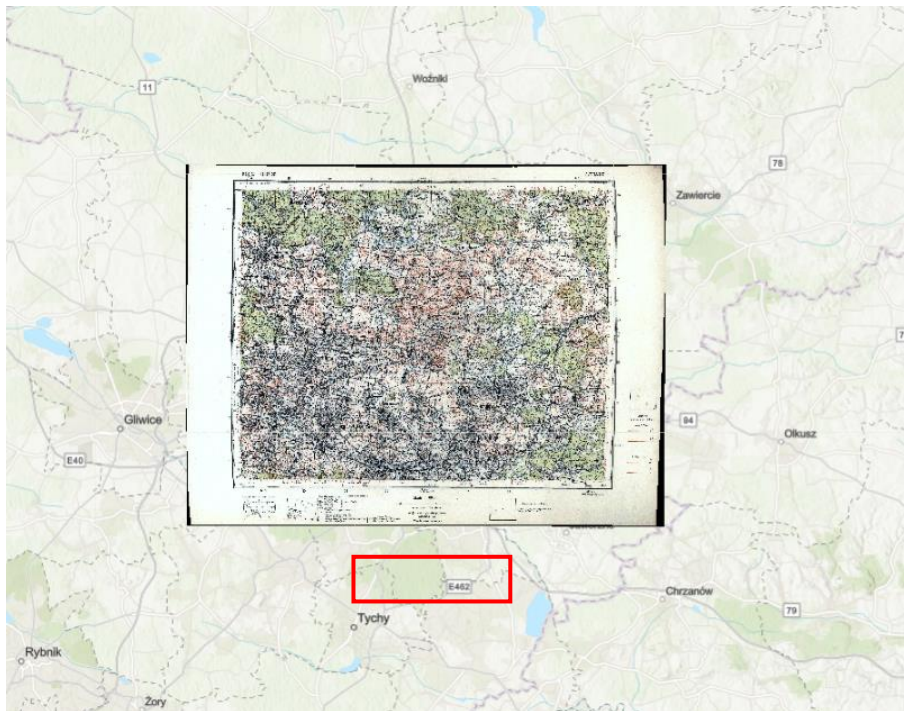

6. Wyszukaj warstwę **Mapy dawne_GOP_1933** z zasobów **ArcGIS Online**. Dodaj mapę za pomocą symbolu plusa po prawej stronie warstwy.

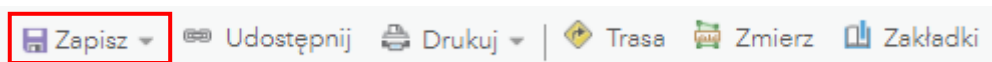
7. Przybliż się do dolnej ramki wczytanego skanu mapy dawnej.

Górnooląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

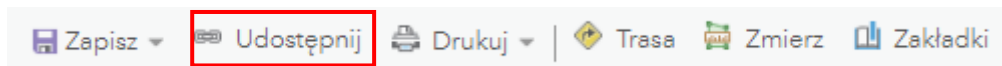
Pytanie 1: Która instytucja opracowała archiwalną mapę topograficzną? W którym roku została wydana? W jakiej skali?

8. Zapisz zmiany w swojej mapie. W tym celu wybierz z górnego panelu opcję **Zapisz**.

9. Wprowadź tytuł mapy i znaczniki. Wybierz opcję **Zapisz mapę**.

10. Z górnego panelu wybierz opcję **Udostępnij**.

11. Wprowadź odpowiednie parametry i kliknij **GOTOWE**.

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Udostępnij

Zdecyduj, kto będzie mógł wyświetlać mapę.

Obecnie ta mapa jest udostępniana następującym osobom.

- Wszyscy (publiczne)
- Zespół Edukacji Esri Polska
- Członkom grup:

- _klasa 1A
- _klasa 1B
- _klasa 1C
- _klasa 1D
- _Szkolne koło turystyczne "Globtroter"
- ArcGIS Online - Instruktaż
- Doktoranci

Utwórz łącze do tej mapy

<https://arcgis/0e4jW>

[Facebook](#) [Twitter](#)

Udostępnij bieżący zasięg mapy

Osadź tę mapę

OSADŹ W WITRYNIE INTERNETOWEJ

UTWÓRZ APLIKACJĘ INTERNETOWĄ

GOTOWE

12. Wejdź na stronę internetową:

<https://storymaps-classic.arcgis.com/en/app-list/swipe-spyglass/>

13. Wybierz **BUILD A SWIPE/SPYGLASS STORY**:

The linked burdens of obesity and diabetes

Fact 1: Close to a third of U.S. adults are obese. Fact 2: Almost 50% of people with newly-diagnosed type 2 diabetes are overweight. County maps reflect the close links between these key public health challenges.

Click on a county and move the slider bar to compare obesity and diabetes statistics.

Diabetes rates are shown to the left of the slider. Public health workers use maps like these in their continuing efforts to manage and prevent diabetes and obesity.

Adult obesity rates are mapped on the right. The term "obese" refers to high overall body weight that increases the risk of diabetes and other diseases. Even in areas with high rates of obesity, individual policies and habits vary widely.

Legend	
2009 Diabetes Rates	2009 Obesity Rates
% Diabetic Adults	% Obese Adults
11.1% - 18%	11.1% - 15%
5.1% - 11%	15.1% - 17%
2.1% - 5%	0% - 11%
0% - 2%	

Build A SWIPE/SPYGLASS STORY

14. Pojawia się kreator szablonu:

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

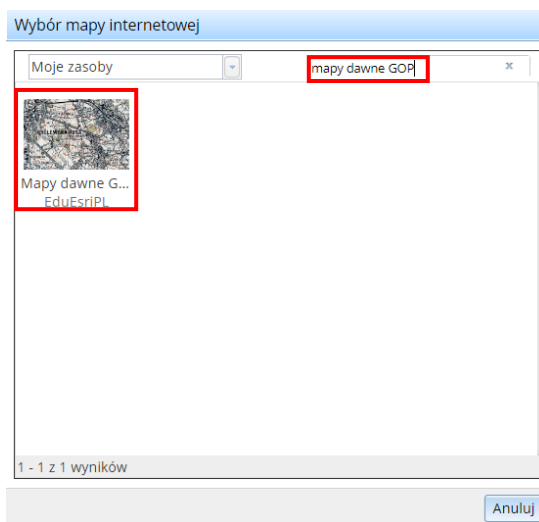
Witamy w kreatorze szablonu Zwijanie/Luneta

Aby utworzyć narrację Zwijanie lub Lupa, wybierz istniejącą mapę internetową ArcGIS Online, której chcesz użyć, za pomocą poniższego przycisku. Ewentualnie możesz wkleić do poniższego pola identyfikator mapy internetowej.

Dalej

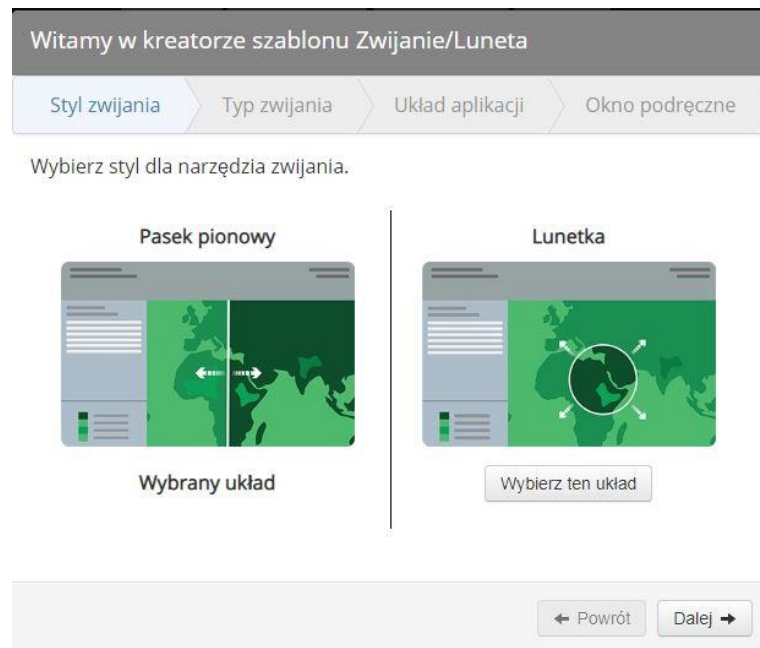
15. Kliknij na ikonę lupy i wyszukaj stworzoną przez siebie mapę ze swoich zasobów:

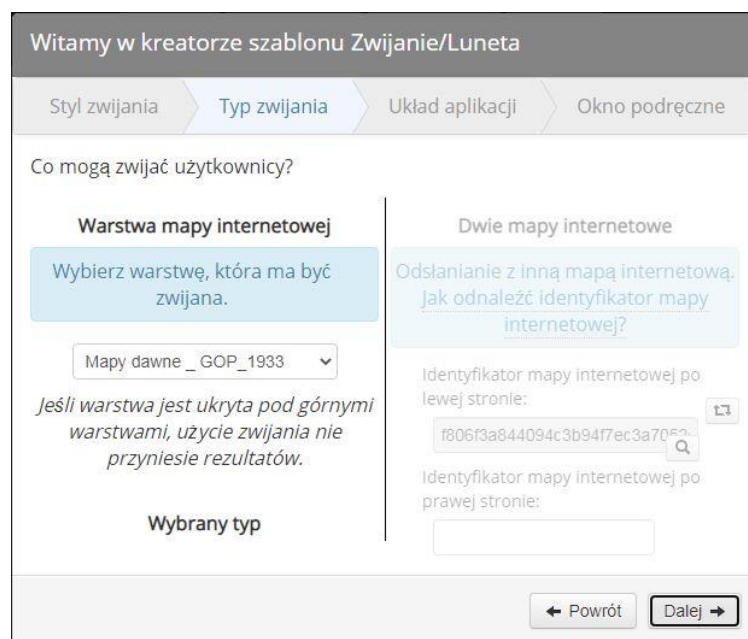
16. Wybierz mapę i kliknij **Dalej**.

17. W oknie edytora aplikacji, w sekcji **Styl zwijania** pozostaw domyślne ustawienie **Pasek pionowy**.

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

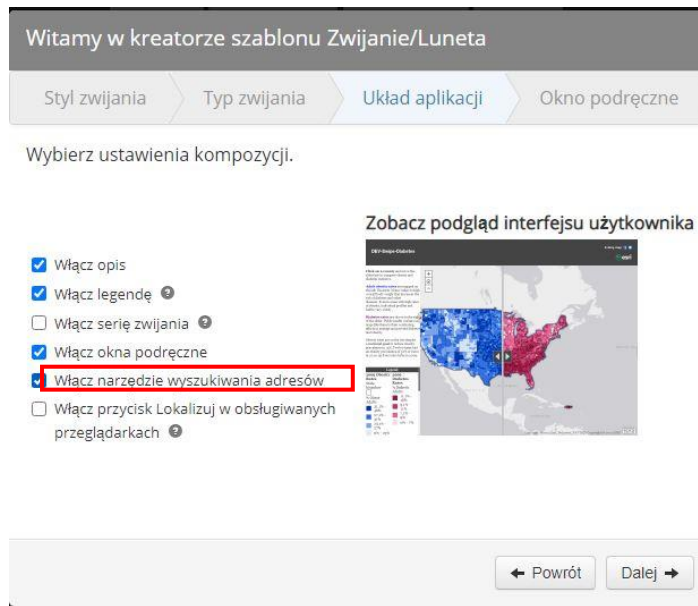

18. W sekcji **Typ zwijania** pozostaw również ustawienia domyślne.

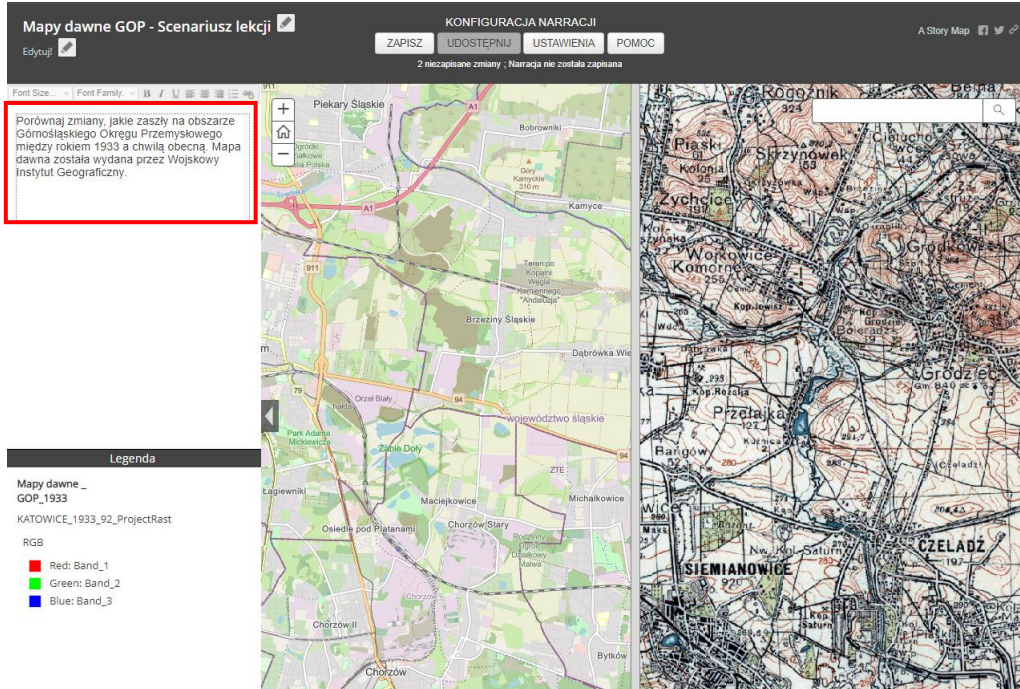
19. W sekcji **Układ aplikacji** zaznacz kontrolkę obok **Włącz narzędzie wyszukiwania adresów.**

Górnślaski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

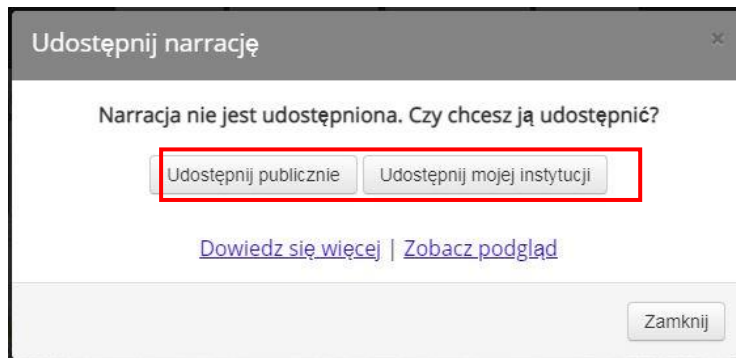
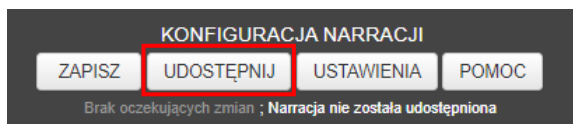
20. W sekcji **Okno podręczne** Pozostaw ustawienia domyślne, a następnie kliknij w zielony przycisk **Otwórz aplikację**.

21. W oknie konfiguracji narracji uzupełnij opis aplikacji w polu tekstowym w lewym górnym rogu okna.

22. Udostępnij aplikację Twojej instytucji lub publicznie wybierając opcję **Udostępnij**.

Górnośląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

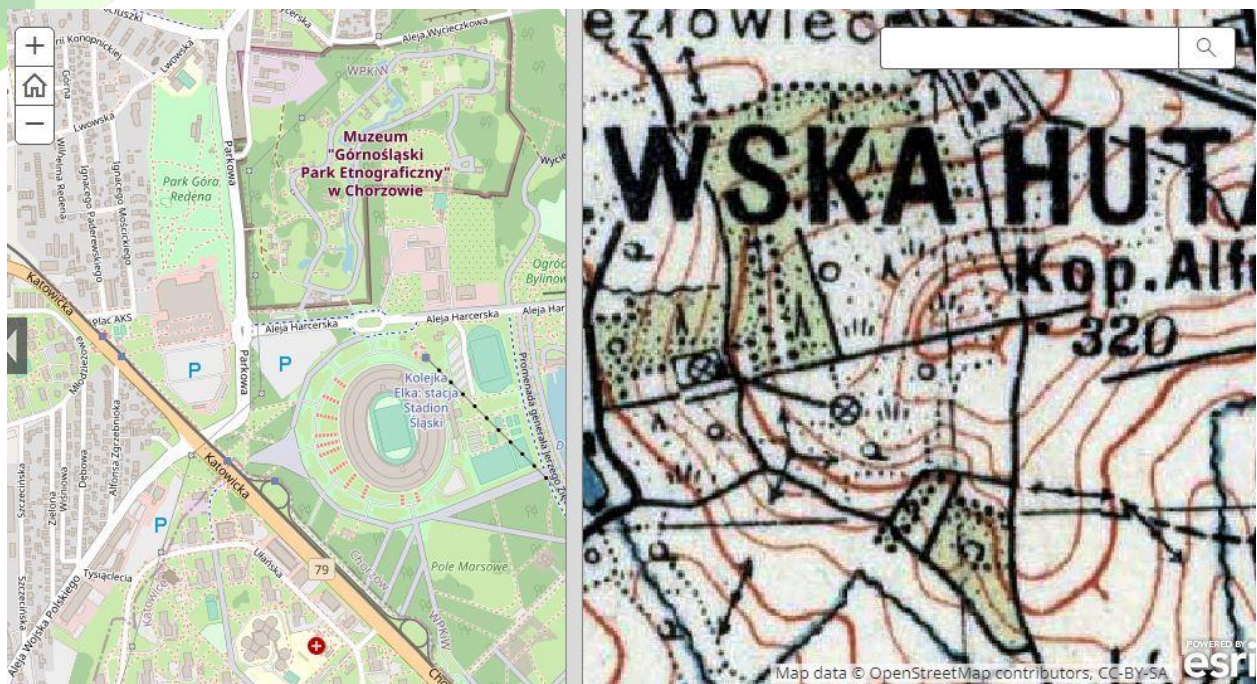

23. Aby ułatwić do niej dostęp odbiorcom, możesz przesać link. Otwórz aplikację, kopiując link do nowego okna przeglądarki.

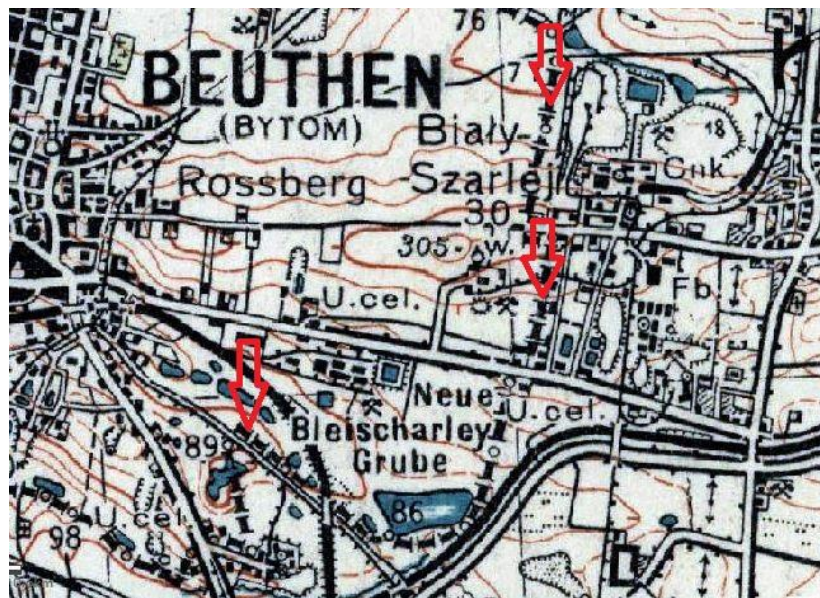
24. Zapoznaj się z wykonaną aplikacją, a następnie odpowiedz na poniższe pytania:

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Pytanie 2: Które z dużych miast GOP z analizowanej mapy znajdowało się w 1933 r. w granicach Niemiec?

Wskazówka: Granica została zaznaczona sygnaturą jak na mapie poniżej:

Pytanie 3: Jak w okresie międzywojennym nazywał się Chorzów?

Wskazówka: Możesz skorzystać z okna wyszukiwania.

Górnśląski Okręg Przemysłowy na mapie dawnej

Pytanie 4: Podaj dawną niemiecką nazwę dzisiejszych dzielnic Bytomia: Miechowice, Bobrek, Szombierki, Karb, Rozbark. W nazwach których dzielnic pojawia się człon oznaczający po niemiecku „góra”?

Pytanie 5: Jak nazywała się dawniej Kopalnia Węgla Kamiennego (KWK) „Miechowice”? W którym z miast się znajduje? W którym z państw przedni wojną światową? Czy jest obecnie czynna?

Pytanie 6: Podkreśl właściwe odpowiedzi:

W okresie międzywojennym długość linii kolejowych na badanym obszarze była dłuższa/taka sama/krótsza niż obecnie, zaś długość dróg kołowych dłuższa/taka sama/krótsza niż obecnie.

Pytanie 7: Co obecnie znajduje się między dawnymi wsiami Twórzeń i Kazdębie? Jaki jest obecny status administracyjny tych wsi?

Pytanie 8: Między którymi miastami obecnie przebieg granicy administracyjnej biegnie śladem dawnej granicy między II RP a Niemcami?

Pytanie 9: Podaj nazwę przynajmniej 2 obiektów topograficznych (wzgórza, hałdy), 2 obiektów hydrograficznych (cieki, zbiorniki wodne) oraz 2 parków, których nie było lub wyglądały inaczej w 1933 r., a które istnieją obecnie lub istnieją w zmienionej formie. Jakiego pochodzenia są te zmiany?

Źródła:

1. mapa WIG pobrana z portalu igrek.amzp.pl (serwis Mapster), poddana georeferencji, rejestracji, nadaniu odpowiedniego układu współrzędnych i udostępniona do serwisu ArcGIS Online w postaci warstwy kafli.
2. <https://pl.wikipedia.org/wiki/OpenStreetMap>

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia